

Emancipatorični potencial neformalnega izobraževanja¹

Emancipatory Potential of Non-Formal Education

Janez Kolenc Gregorič[†] in Taja Kramberger

Povzetek

Šole se od drugih oblik izobraževanja ločijo po tem, da oblikujejo specializirane sisteme argumentacij in diskurzivne racionalnosti, kakor so učni načrti in programi t. i. kurikuli, učbeniki, urniki in podobno. Ti so že sami na sebi oblike institucionaliziranega znanja in neposredne vzgoje in izobraževanja. Šolski učni programi so jedro izobraževalnega sistema zahodnih družb in tvorijo enega izmed najmočnejših vzvo-

I V okviru projekta Antropološki vidiki neformalnega pridobivanja znanj (2011–2014), katerega nosilec je bil izvirno Janez Kolenc Gregorič (1955–2012), smo jeseni 2011 in na začetku leta 2012 z dialogi, diskusijo in usklajevanjem epistemičnih in metodoloških izhodišč posamičnih sodelavk in sodelavcev projekta komaj dobro začeli. Janez Kolenc Gregorič mi je marca 2012 v smislu te projektne dinamike poslal besedilo, ki sem ga na njegovo željo, da bi v besedilu sodelovala kot soavtorica članka, na več mestih ustrezno dopolnila. Nekaj malega sva o njegovih hipotezah, grafičnih rešitvah in mojih dodatkih, komentarjih oz. vprašanih sicer ustno razpravljala in se veselila nadaljnjih argumentov in protargumentov, toda žal nas je – vse, ki smo z Janezom razvijali človeške in intelektualne vezi – kmalu zatem prehitela njegova prezgodnja smrt. Tako je najin skupaj načrtovani članek postal nedokončani *hommage* prijatelju in intelektualnemu sogovorniku Janezu Kolencu Gregoriču. Kot tak ostaja torzo, neskljenjen zametek debate. Zaradi tega ga – v znak kolegialnosti in spoštovanja do intelektualnega sodelavca in prijatelja – na več mestih, kjer bi se Janezova ali moja misel lahko dalje razvijali le skozi najino skupno debato (sicer zelo raznorodnih izhodišč, konceptov in branj) in bi tako lahko postali vsaka zase – nedvomno pa tudi skupaj – bolj pertinentni, nisem mogla in ne hotela zapreti (po svoje). Članek je šibek in nedorečen predvsem v drugem delu, kjer je nanizana vrsta idealnih shem in modelov (bodisi na grafičnih prikazih ali v kataloški obliki), ki brez nadaljnje diskusije in opredelitev obvisijo v zraku. Na nekaj mestih mu manjka tudi natančnejše navajanje, kar je opazil tudi recenzent/recenzentka, a žal Kolenčevi živahni misli in njenim oplajanjem z mislimi drugih zdaj ni več mogoče slediti na enak način, kakor je to mogoče narediti, dokler z ljudmi lahko komuniciraš v živo. Vseeno se mi zdi, da so v besedilu tudi mesta, pa naj bodo še tako nekoherentna, divergentna in razmajana, ki spodbujajo mišljenje in iskanje rešitev – ali, natančneje, bralca in bralko nagovarjajo, da si zastavi lastna vprašanja. Članku sem po Janezovi smrti dodala še nekaj svojih razmišljanj, primerjalnih dopolnil in sklicev. Posvečam ga – in verjamem, da to ni v nasprotju z Janezovim razgibanim duhom – Almiri, Janu in Martinu! Zahvaljujem se recenzentom/recenzentkam za koristne pripombe.